

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 42/2010
4.6.2010

Asia: Korvausvaatimus

Korvausvaatimuksen tekijä:

Virasto: yliopisto

Korvausvaatimus:

Yliopisto tulee velvoittaa maksamaan X:lle virkamieslain 56 §:n mukaisena korvauksena 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Perustelut:

X työskenteli yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan asiantuntija- ja täydennyskoulutusyksikössä instituutissa koulutussuunnittelijana ajalla 1.8.2004 - 31.12.2008. Hänet nimitettiin yhteensä neljällä eri nimityksellä määräaikaisiin virkasuhteisiin. Ensimmäinen nimitys oli perusteltu. Myös toinen nimitys oli kohtuullisen hyvin perusteltu, joskaan ei nimittämiskirjassa mainituista syistä. Sen sijaan kaksi viimeisintä nimitystä eivät olleet perusteltuja, eikä niiden perusteita ole ilmoitettu myöskään nimittämiskirjoissa. X:n työ muodostui selkeästi pysyväisluontoiseksi syksyn 2005 aikana.

Nimitykset 1.8.2004 - 31.7.2005 ja 1.8. - 31.12.2005

X nimitettiin ensin ajalle 1.8.2004 - 31.7.2005 ESR-rahoitteiseen Ongelmaperustaisen oppimisen PD-opinnot -hankkeeseen osittain toisaalle lähtenyttä työntekijää korvaamaan. Hankkeen päätyttyä X:n nimitystä jatkettiin syksyksi ajalle 1.8. - 31.12.2005. Tuossa vaiheessa hän ei enää korvannut ketään henkilöä. Nimittämiskirjassa mainitaan kaksi X:ää tuolloin työllistänyttä projektia, joista osa X:n palkkauksesta aiheutuneista kuluista katettiin. Myös nämä projektit olivat ESR-rahoitteisia Noste-koulutuksia ja ne jatkuivat maaliskuulle 2007 saakka, joten ne eivät voineet olla X:n lyhytaikaisen nimityksen perusteena. X:n työtehtäviin kuuluivat tuolloin lisäksi tiedekunnan jatkokoulutuksen ja Opetushallituksen rahoittaman opetustoimen täydennyskoulutuksen koordinointi ja kouluttaminen niissä ja muissa koulutuksissa. Näistä tehtävistä jatkokoulutuksen koordinointi jatkui koko seuraavan vuoden ja muut työt koko palvelussuhteen ajan.

Nimitys 1.1. - 31.12.2006

Nimityksen 1.1. - 31.12.2006 aikana X:n työtehtäviin tuli lisää kouluttamista ja laajojen koulutushankkeiden suunnittelua sekä rahoituksen selvittäminen tuleville vuosille. Muutoin tehtävät jatkuivat ennallaan ja niihin kuluivat edelleen kaksi edellä mainittua ESR-rahoitteista Noste-projektia, Opetushallituksen opetustoimen täydennyskoulutus, tiedekunnan jatko-opinnot sekä vuosittaisen ongelmaperustaisen oppimisen konferenssin järjestelyt.

Instituutti toimi taloudellisesti omavaraisesti eikä saanut lainkaan perusrahoitusta yliopistolta tai tiedekunnasta. Kaikki menot katettiin työstä saaduilla tuloilla. Jokaisella työntekijällä oli siten tulosvastuu ja vuonna 2006 X:n tulosvastuu oli 50 630 euroa.

Nimitys 1.1.2007 - 31.12.2008

Instituutissa tehtiin aktiivista itsearviointi- ja kehittämistyötä. Osana tätä kirjattiin tavoitteeksi, että instituuttiin perustetaan muutamia vakinaisia virkoja ja X:n tehtäviä suunniteltiin vakinaistettavaksi vuonna 2009 tai 2010. X kuului selkeästi vakituisiin työntekijöihin, joiden lisäksi instituutissa oli ajoittain yhdessä projektissa työskenteleviä määräaikaisia virkamiehiä.

X jatkoi nimityksen ajan samoja töitä kuin aiempina vuosina laajentaen työkuvaansa osaamisen kasvamisen mukaan. Opetustoimen täydennyskoulutuksen määrä instituutissa lisääntyi neljästä vuosittaisesta koulutuksesta lähes pariinkymmeneen.

Vuodesta 2006 X:n tulosvastuu nousi 69 800 euroon. Hän kuitenkin täytti tulosvastuun.

Tiedekunta päätti aivan yllättäen lakkauttaa instituutin 31.12.2008 alkaen. Vain yhdellä instituutissa työskennelleellä henkilöllä oli vakituinen virka ja hänelle järjestettiin töitä tiedekunnasta. Kaikkien kolmen määräaikaisen virkamiehen virkasuhteet päättyivät.

Raskauttavana asianhaarana X haluaa tuoda esille sen, että yliopisto on ker-
ran aiemminkin laittomasti päättänyt X:n määräaikaisen palvelussuhteen hä-
nen toimiessaan kurssisihteerinä yliopiston Täydennyskoulutuskeskuksessa
16.10.1995 - 31.5.1996 sekä 1.6.1996 - 31.8.1996. Tuolloin X:n palvelussuh-
detta ei jatkettu raskauden vuoksi.

Vastine: Yliopisto on vastineessaan todennut muun ohella seuraavaa:

Yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta on jo vuoden 2006 alusta lähtien jär-
jestelmällisesti sekä dekaanin että tiedekuntaneuvoston päätösin selvittänyt
koko tiedekunnan täydennyskoulutuksen laajuutta, sisältöä ja toimintamalleja
sekä pyrkinyt löytämään toimivia ratkaisuja tiedekunnan täydennyskoulutuk-
sen hallinnolliseksi organisoimiseksi ja koordinoimiseksi tiedekuntatasolla.
Selvityksen kohteena on ollut myös instituutin asema tiedekunnan täyden-
nyskoulutuksen yhtenä toimijana. Instituutin henkilöstön nimittämiseksi
määräaikaisiin virkasuhteisiin on näin ollen ja tätä taustaa vasten, ja lisäksi
projektiluonteinen työ huomioiden, ollut valtion virkamieslain 9 §:n 1
momentin mukainen työn luonteeseen liittyvä perusteltu syy. Instituutin
toiminnan lakkauttamisessa on ollut kyse kasvatustieteiden tiedekunnan
toiminnallisesta ja rakenteellisesta muutoksesta.

Vastaselitys:

X on vastaselityksessään todennut muun muassa, ettei instituutin 13 vuotta
kestänyt toiminta ollut missään mielessä väliaikaista. Sekä vuonna 2006 nimi-
tetyt täydennyskoulutustyöryhmän että yliopiston rehtorin 10.3.2006 asetta-
man täydennyskoulutusta koordinoivan neuvottelukunnan selvitysten tarkoi-
tuksena oli täydennyskoulutuksen kehittäminen. Missään vaiheessa institu-
utin toimintaa pysyvänä yksikkönä ei kyseenalaistettu. Kumpikaan työryhmä ei
ehdottanut instituutin lakkauttamista, eikä täydennyskoulutuksen organiso-
iminen voi olla peruste määräaikaisuuksille. Tämä peruste ei myöskään ollut
esillä instituutin johtoryhmässä, eikä sitä myöskään kirjattu nimittämiskirjoihin
tai niiden perusteluihin.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimit-
tää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus,
avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestämi-
nen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta.

Virkamieslain 56 §:n mukaan virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 mo-
mentissa säädettyä perustetta nimitetty määräajaksi tai ilman pätevää syytä
toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, on

oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi virkamieslautakunta.

X:n nimitysten perusteista esitetty selvitys

X on nimitetty kaikkiaan neljällä eri nimityksellä koulutussuunnittelijaksi ja jokaisessa nimityskirjassa määräaikaisuuden syyksi on ilmoitettu työn luonne.

Nimitys 1.8.2004 - 31.7.2005

Nimittämiskirjan mukaan määräaikaisuuden perusteena on ollut ESR-projekti Ongelmaperusteisen oppimisen PD-opinnot.

Nimitys 1.8. - 31.12.2005

Nimityskirjassa mainitaan kaksi projektia, joissa X on nimitysten ajan työskennellyt. Nimityskirjan liitteenä olevan hallintopäällikön 6.6.2005 päivätyn perustelumuiiston mukaan määräaikaisuuden perusteena on ollut ESR-rahoitteinen Työssä oppimisen tukea Nosteessa -hanke.

X:n mukaan hän työskenteli nimityksen ajan kahdessa nimityskirjassa mainitussa ESR-rahoitteisessa hankkeessa, jotka jatkuivat kuitenkin maaliskuulle 2007 saakka. Edelleen X:n selvityksen mukaan hänen työtehtäviinsä kuuluivat tuolloin lisäksi tiedekunnan jatkokoulutuksen ja Opetushallituksen rahoittaman opetustoimen täydennyskoulutuksen koordinointi ja kouluttaminen niissä ja muissa instituutin koulutuksissa.

Nimitys 1.1. - 31.12.2006

Nimittämiskirjan liitteenä olevan koulutussuunnittelijan 15.11.2005 päivätyn nimitysesityksen mukaan X vastasi vuonna 2006 Noste-projektista, Opetushallituksen projekteista sekä uusista suunnitelmista (PBL-appro ESR-hanke) ja jatkokoulutuksen koordinoinnista.

Nimitys 1.1. 2007 - 31.12.2008

Nimityskirjan liitteenä olevan koulutusjohtajan 23.10.2006 päivätyn nimitysesityksen mukaan X vastasi Noste-projektista, Opetushallituksen sekä PBL-muutostyöskentelyyn liittyvästä uudesta ESR-hankkeesta, toimi sekä koulutuksen koordinoijana, prosessien ohjaajana, PBL-tutorina ja opetusmenetelmien ja työssä oppimisen käytäntöjen kouluttajana.

Asiassa esitetty muu selvitys

Yliopiston esittämästä asiakirjaselvityksestä ilmenee, että instituutti on alunperin perustettu vuosina 1996-1999 koulutuksen ja opetuksen kehittämissuunnitelmaa varten myönnetyllä kolmivuotisella määrärahalta, ja että projektista oli tarkoitus myöhemmin muodostaa tiedekuntaan kehittämissuunnitelmaa. Projektista on vuonna 1998 muodostettu kasvatustieteiden tiedekunnan koulutuksen kehittämissuunnitelmaa ja yksikkö rahoitti toimintansa maksullisen palvelutoiminnan

projektien kautta. Kehittämisyksikkö on vuonna 2002 ottanut yksikön uudeksi nimeksi instituutti. Instituutin tehtävänä oli yliopistollinen aikuiskoulutus, erityisesti yliopistollinen täydennyskoulutus ja siihen keskittyvä projektitoiminta sekä ESR-rahoitukseen perustuvat hankkeet.

Instituutin työjärjestyksen mukaan henkilöstö toimii projekti- ja tiimityöskentelyn periaatteiden mukaisesti, eikä kiinteitä tehtäväkuvia ole. Henkilöstöä nimitetään palvelussuhteeseen tarpeen, riittävän rahoituksen ja taloudellisen tuloksen varmentamisen perusteella. Instituutin tulot muodostuvat palvelu- toiminnan tuotosta.

Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani on 6.2.2006 asettanut työryhmän selvittämään koko tiedekunnan täydennyskoulutuksen laajuuden, sisällön ja toimintamallit sekä laatimaan tiedekunnan johtoryhmälle ehdotuksia tiedekunnan täydennyskoulutuksen hallinnollisesta organisaatiosta. Lisäksi työryhmän tehtävänä oli kiinnittää huomiota erityisesti täydennyskoulutuksen koordinointiin tiedekuntatasolla sekä täydennyskoulutuksen tuottamaan ylijäämään ja sen käyttömahdollisuuksiin jatkokoulutuksen organisoinnissa ja muun toiminnan kehittämisessä. Työryhmä jätti raporttinsa 8.5.2006, jossa esitetään muun muassa, että yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan täydennyskoulutuksen tarjonnan rakenne pysyy pääpiirtein ennallaan ja yksiköt organisoivat omista lähtökohdistaan oman täydennyskoulutuksensa, ja että instituutti toimi koordinoivana tahona yhteisten täydennyskoulutusprojektien toteutuksessa.

Yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan tiedekuntaneuvosto on 12.12.2007 kokouksessaan päättänyt, että tiedekuntaneuvosto ei tule asettamaan instituutille uutta johtoryhmää, vaan instituutti on 1.1.2008 alkaen toistaiseksi myös toiminnallisesti suoraan tiedekunnan alaisuudessa. Tiedekuntaneuvosto on edelleen 26.3.2008 päättänyt täydennyskoulutuksen organisatorisesta kehittämislinjauksesta, jonka mukaan täydennyskoulutusta toteutetaan osana tiedekunnan laitosten toimintaa. Laitokset organisoivat täydennyskoulutus-toimintaansa itsenäisinä tulosyksikköinä haluamallaan tavalla, jolloin tiedekuntatasolla ei ole tarvetta erillisille täydennyskoulutusrakenteille.

Tiedekuntaneuvosto on 11.6.2008 päättänyt, että instituutin toiminta päättyy tiedekuntatasolla 1.1.2009 alkaen.

Oikeudellinen arviointi

X on oikaisuvaatimuksessaan todennut, että ensimmäinen ajalle 1.8.2004 - 31.7.2005 tehty nimitys on ollut perusteltu, eikä virkamieslautakunta siten tutki tarkemmin tämän nimityksen oikeellisuutta. X on tuolloin nimitetty ESR-rahoitteiseen -hankkeeseen ja nimityksen kesto on Xn mukaan vastannut hankkeen kesto.

X:n nimitys ajalla 1.8. - 31.12.2005 on yliopiston selvityksen mukaan perustunut edelleen ESR-rahoitteisiin hankkeisiin. ESR-rahoitusta voidaan pääasiallisesti käyttää vain muihin kuin yliopiston perustehtäviin kuuluvista hankkeista aiheutuviin lisäkustannuksiin ja määräaikaiselle nimitykselle on yleensä tällöin virkamieslain 9 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu syy. X:n oman selvityksen mukaan hänen tehtäviinsä on kuitenkin ESR-hankkeiden lisäksi jo tuol-

loin kuulunut tiedekunnan jatkokoulutuksen ja Opetushallituksen rahoittaman opetustoimen täydennyskoulutuksen koordinointi ja kouluttaminen. X on edelleen ajoille 1.1. - 31.12.2006 ja 1.1.2007 - 31.12.2008 tehtyjen nimitysten ajan työskennellyt ESR-rahoitteisissa hankkeissa, Opetushallituksen rahoittamissa eri hankkeissa sekä vastannut jatkokoulutuksen koordinoinnista ja toiminut kouluttajana. Työn projektimaisuus ja se, että rahoitus on ollut riippuvainen ulkopuolisista tilauksista, ei yksinomaan osoita, että määräaikaisille virkasuhteille olisi ollut laissa tarkoitettu hyväksyttävä peruste. Kun X on 1.8.2005 lukien saadun selvityksen perusteella työskennellyt yliopistossa samankaltaisissa tehtävissä useamman vuoden ajan, ei hänen tehtäviään voida pitää tilapäisluonteisina, vaan niiden on katsottava muodostuneen pysyväisluonteisiksi ja jatkuviksi tehtäviksi. Yliopisto ei ole myöskään selvittänyt, että X:n nimitykset olisivat perustuneet pääosin ESR-rahoitteisiin hankkeisiin. Projektitoiminta ei siten ole ollut työn luonteesta johtuva syy, jonka perusteella X on voitu nimittää määräaikaisiin peräkkäisiin virkasuhteisiin.

Yliopisto on kuitenkin vedonnut siihen, että tiedekunnassa on jo vuoden 2006 alusta lähtien selvitetty täydennyskoulutuksen laajuutta, sisältöä ja toimintamalleja sekä pyritty löytämään toimivia ratkaisuja tiedekunnan täydennyskoulutuksen hallinnolliseksi organisoimiseksi ja koordinoimiseksi tiedekuntatasolla. Selvityksen kohteena on yliopiston mukaan ollut myös instituutin asema tiedekunnan täydennyskoulutuksen yhtenä toimijana. Yliopiston esittämästä selvityksestä ei kuitenkaan ilmene, että X:n nimityshetkillä olisi ollut tiedossa tai suunnitelmissa instituutin lakkauttaminen. Tiedekunnassa vuoden 2006 alussa käynnistetystä selvitystyöstä saadun selvityksen perusteella X:n nimityshetkillä ei ole osoitettu olleen tiedossa sellaista organisaatiomuutosta, jolla olisi voitu ennakoita olevan olennaista vaikutusta X:n suorittamiin työtehtäviin tai laajemmin instituutissa tai tiedekunnassa työskennelleiden määräaikaisten virkamiesten asemaan. Instituutti oli jo ennen X:n palvelussuhteen alkamista toiminut useiden vuosien ajan.

Asiassa ei ole edellä todetuilla perusteilla esitetty laissa tarkoitettuja perusteita X:n määräaikaisille virkasuhteille ajalla 1.8.2005 - 31.12.2008. X:llä on siten oikeus virkamieslain nojalla maksettavaan korvaukseen.

Virkamieslautakunta on korvauksen määrää arvioidessaan ottanut huomioon X:n iän (s.1967), palvelussuhteen keston sekä hänen mahdollisuutensa saada ammittaan tai koulutustaan vastaavaa työtä. Korvauksen määrää arvioidessa ei sen sijaan ole voitu huomioida X:n aiempia määräaikaisia virkasuhteita ajoilta 16.10.1995 - 31.5.1996 ja 1.6. - 31.8.1996, koska näiden nimitysten oikeellisuutta ei ole saatettu määräajassa virkamieslautakunnan tutkittavaksi.

Päätös

Yliopisto määrätään maksamaan X:lle kuuden (6) kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 9 § ja 56 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat varapuheenjohtaja Kulla ja jäsenet Paanetoja, Äijälä, Isomäki, A. Nieminen ja M. Nieminen sekä vähemmistön jäsenet Komulainen ja Keturi.

Vähemmistön äänestyslausuma on liitteenä.

Liite

Eri mieltä olleiden jäsen Komulaisen ja jäsen Keturin äänestyslausuma

Yhdymme muuten enemmistön käsitykseen, mutta veloitamme yliopiston korvaamaan X:lle kahdeksan (8) kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen.